

**UCHWAŁA NR XXXVI/799/21  
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 24 czerwca 2021 r.

**w sprawie: przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016-2021 za 2020 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt. 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) oraz uchwały nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016-2021.

**Rada Miasta Katowice  
uchwała:**

**§ 1.** Przyjąć sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016-2021 za 2020 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta  
Katowice

**Maciej Biskupski**

**SPRAWOZDANIE  
Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU  
„KATOWICKI SENIOR W MIEŚCIE”  
NA LATA 2016-2021  
za 2020 rok**



**Spis treści:**

<b>I. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU</b>	<b>3</b>
<b>II. KONTYNUACJA ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KATOWICE NA RZECZ SENIORÓW</b>	<b>22</b>
<b>III. UDZIAŁ KATOWICKICH INSTYTUCJI KULTURY W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW</b>	<b>37</b>
<b>IV. UDZIAŁ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW</b>	<b>40</b>
<b>V. UDZIAŁ UNIWERSYTETÓW III WIEKU</b>	<b>40</b>
<b>VI. SKUTKI FINANSOWE DLA BUDŻETU MIASTA</b>	<b>41</b>
<b>VII. REALIZATORZY PROGRAMU W 2020 ROKU</b>	<b>42</b>
<b>VIII. WSKAŹNIKI</b>	<b>42</b>
<b>IX. PODSUMOWANIE</b>	<b>43</b>

## **Sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice**

### **z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021**

Miejski Program „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016–2021 został przyjęty Uchwałą nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 r. Adresatami programu są seniorzy miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia. Głównym celem programu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia mieszkańców miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia, poprzez zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Realizacja różnorodnych projektów w ramach ww. programu miała na celu m.in:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- zagospodarowanie czasu wolnego osobom po zakończeniu aktywności zawodowej (m.in. poprzez rozwijanie umiejętności i indywidualnych zainteresowań),
- zwiększenie aktywności i uczestnictwa ludzi starszych w życiu społecznym,
- działalność prozdrowotna i edukacyjna,
- prowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych.

### **I. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU.**

W ramach realizacji programu zostały wyznaczone cele szczegółowe, w ramach których realizowane były następujące działania:

#### **Cel 1. Przygotowanie do okresu własnej starości pod względem wiedzy na temat zmian fizycznych i psychicznych zachodzących podczas procesów starzenia się oraz konsekwencji określonych zachowań.**

W związku z realizacją zadań określonych w Uchwale ogłoszony został otwarty konkurs ofert. W drodze Zarządzenia Prezydenta Miasta Katowice wyłonione zostały następujące organizacje pozarządowe, którym zlecono realizację zadania:

**1. Stowarzyszenie FAMI.LOCK, z siedzibą w Katowicach przy ul. Podhalańskiej 14/6 - „Katowicki Dzień Seniora – czerwiec 2020”.** Z uwagi na ogłoszony na terenie całego kraju stan pandemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-COV 2 oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo katowickich seniorów w 2020 r. Katowicki Dzień Seniora został odwołany.

**2. Stowarzyszenie FAMI.LOCK, z siedzibą w Katowicach przy ul. Podhalańskiej 14/6 - „Centrum spotkań Seniorów w centrum miasta – edycja 2020”.** Zadanie miało na celu kontynuację spotkań seniorów w ścisłym centrum Katowic. W momentach luzowania obostrzeń związanych z ogłoszonym stanem pandemii seniorzy w zaostrzonym reżimie sanitarnym spotykali na specjalnie im dedykowanych spotkaniach tematycznych m.in.: warsztatach florystycznych, grach planszowych, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, warsztatach teatralnych. Część spotkań została zrealizowana w formie on-line.

Liczba osób uczestniczących w zadaniu – 425. Kwota dotacji: **40 000,00 zł.**

**3. Stowarzyszenie Artystyczne SILESIA ARTPROM, z siedzibą w Katowicach przy ul. W. Sławka 5 – „Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatantów i osób represjonowanych – wspieranie działań na rzecz integracji i zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym seniorów – Katowicka Senioriada – edycja 2020” -** realizacja tego zadania polegała na organizacji biesiad dla seniorów, w ramach, których odbywały się m.in.: spotkania z muzyką – wspólne śpiewanie i nauka piosenki przewodniej,

wieczorki taneczne, występy artystów. Spotkania te cieszyły się bardzo dużym powodzeniem wśród katowickich seniorów. W 2020 r. z uwagi na ogłoszony w całym kraju stan pandemii odbyły się tylko 4 biesiady z udziałem katowickich seniorów.

Szacunkowa liczba osób uczestniczących w zadaniu - ok. 350 seniorów. Kwota dotacji: **25 911,86 zł.**

**4. Śląskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, z siedzibą w Katowicach przy ul. ks. S. Wilczewskiego 5 – „Klub Cafe Senior”** - spotkania w miłej atmosferze dawały seniorom możliwość skorzystania z porad specjalistów z dziedziny medycyny i rehabilitacji. Seniorzy mieli także możliwość uczestnictwa w cyklicznych spotkaniach, z uwagi na ogłoszony na terenie całego kraju stan pandemii spotkania odbywały się w zaostrzonym rygorze sanitarnym raz w tygodniu.

Liczba odbiorców zadania - 100 osób. Kwota dotacji: **13 000,00 zł.**

**5. Fundacja CAMBIO, z siedzibą w Katowicach przy ul. Kazimierza Gołby 2a – „Tanecznym krokiem w świąteczny nastrój II”** – Fundacja złożyła rezygnację z realizacji zadania z uwagi na ogłoszony stan pandemii.

**6. Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST, z siedzibą w Katowicach przy ul. Mikołaja Kopernika 26 – „Seniorzy razem radzą”** - zadanie miało na celu poprawę jakości życia mieszkańców miasta Katowice – seniorów, którzy ukończyli 60 rok życia, zapewnienie im odpowiednich form wsparcia, dzięki zaangażowaniu lokalnych środowisk osób starszych w kształtowanie senioralnej polityki miejskiej. Członkowie Rady Seniorów Miasta Katowice dzięki realizacji tego zadania mieli możliwość udziału w szkoleniach on-line.

Liczba odbiorców zadania – 15 osób. Kwota dotacji: **5 609,75 zł.**

**7. Stowarzyszenie Seniorów Pożarnictwa Miasta Katowice, z siedzibą w Katowicach, przy ul. Wojewódzkiej 11 – „Aktywni Seniorzy”** - zadanie miało na celu organizację wycieczki do Mosznej, na Górę św. Anny i do Sławkowa oraz spotkania andrzejkowego dla seniorów. W czasie luzowania obostrzeń odbyła się 1 wycieczka dla seniorów, natomiast nie zorganizowano spotkania andrzejkowego.

Liczba odbiorców zadania – 110 osób. Kwota dotacji: **6 000,00 zł.**

**8. Stowarzyszenie Ruchu Harcerskiego „Czuwaj”, z siedzibą w Katowicach przy ul. M. Kopernika 14 – „Czuwaj Seniorzy”** – w związku z brakiem możliwości realizacji zadania z powodu panującej sytuacji epidemiologicznej, umowa została rozwiązana za porozumieniem stron.

**9. Fundacja Komunikacji Międzykulturowej THE LINK, z siedzibą w Katowicach przy ul. L. Różyckiego 14c – „Akademia Pasji Seniora”** - celem zadania była organizacja zajęć ruchowych dla seniorów pn. „Zdrowy kręgosłup”. Łącznie przeprowadzono 34 spotkania, tj. po 17 spotkań dla każdej z dwóch grup.

Liczba odbiorców zadania – 10 osób. Kwota dotacji: **7 000,00 zł.**

**10. Parafia Ewangelicko – Augsburska, z siedzibą w Katowicach przy ul. Warszawskiej 18 – „Klub Seniora w Słonecznej Krainie”** - celem zadania było prowadzenie różnorodnych form zajęć dla seniorów w Klubie Seniora „Słoneczna Kraina”, w tym nauka języków obcych, zajęcia szachowe, zajęcia czytelnicze, warsztaty kulinarne. Z uwagi na wprowadzone obostrzenia część zajęć dla seniorów była prowadzona w formie on-line.

Liczba odbiorców zadania – 140 osób. Kwota dotacji: **7 500,00 zł.**

**11. Stowarzyszenie Wspólnie - Razem, z siedzibą w Katowicach przy ul. M. Kopernika 15 – „Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatanów i osób represjonowanych – wspieranie działań na rzecz integracji i uczestnictwa w życiu społecznym seniorów”** – zadanie polegało na wsparciu i aktywizacji katowickich seniorów poprzez spotkania z lekarzami specjalistami, nauce języka angielskiego oraz spotkaniach przy kawie. Zadanie zostało jedynie częściowo zrealizowane z uwagi na wprowadzone obostrzenia, a co za tym idzie część dotacji została zwrócona.

Liczba odbiorców zadania – 30 osób. Kwota dotacji: **5 765,32 zł.**

**12. Fundacja „Index do Przyszłości”, z siedzibą w Katowicach przy ul. Stawowej 5/7 – „Prowadzenie różnorodnych zajęć i warsztatów dla seniorów w ramach Klubu Seniora – twierdza Seniora II, w Katowicach Ligocie - Panewniki”** – zadanie polegało na organizacji zajęć i różnego rodzaju warsztatów dla seniorów tj. nowoczesne technologie, zdrowie oraz bezpieczeństwo, zajęcia sportowe. Zajęcia były prowadzone stacjonarnie oraz w formie on-line. W ramach realizacji zadania zostały także zakupione paczki świąteczne dla seniorów. Zajęcia dla seniorów odbywały się 4 razy w tygodniu.

Liczba odbiorców zadania – 15 osób. Kwota dotacji: **10 000,00 zł.**

**13. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Związku Zawodowego Górników w Polsce KWK „Murcki – Staszic”, z siedzibą w Katowicach przy Placu Pod Lipami 1/3 – 3a – „Integracja i aktywizacja seniorów „Razem możemy więcej”** – zadanie polegało na organizacji spotkań oraz wycieczek jednodniowych dla seniorów do miejscowości Zielona oraz Pradła. Cel został zrealizowany w momentach luzowania obostrzeń.

Liczba odbiorców zadania – 55 osób. Kwota dotacji: **3 000,00 zł.**

Ponadto w 2020 r. realizowano nowe projekty skierowane do katowickich seniorów, tj.:

**1. Projekt „Zepsuło się? Nie działa? „Złota rączka” dla seniora”**, realizacja zadania zlecona została w ramach rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert **Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej, z siedzibą w Katowicach przy ul. Kanałowej 32b.** Celem projektu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia poprzez zapewnienie seniorom dostępu do bezpłatnych usług w zakresie drobnych napraw domowych.

Z usług „Złotej rączki” mogli korzystać seniorzy, którzy ukończyli 65 rok życia (osoby samotne, gospodarstwa 2 osobowe), którym często trudno jest poradzić sobie z domowymi naprawami, a nie zawsze mogą liczyć na wsparcie bliskich osób.

Katalog napraw świadczonych w ramach usługi obejmował m.in.:

- a) wymianę/naprawę kranów w kuchni i łazience,
- b) udrażnianie zatkanych odpływów,

- c) naprawę nieszczelnych rur,
- d) naprawę spłuczki,
- e) montaż/wymianę deski sedesowej,
- f) podłączenie pralki/zmywarki,
- g) wymianę żarówki,
- h) naprawę/wymianę gniazdka elektrycznego,
- i) regulację/uszczelnienie drzwi i okien,
- j) naprawę klamek/zamków w drzwiach i oknach,
- k) naprawę listew przypodłogowych,
- l) inne drobne czynności naprawcze i montażowe, które zostaną zaakceptowane przez Realizatorów.

Projekt nie mógł obejmować:

- a) napraw, które powinny zostać wykonane na rzecz mieszkańca na podstawie umów ze wspólnotą mieszkaniową lub administracją,
- b) usług sprzątających (przypinanie firan/zastłon, mycie okien, odgrzybianie ścian itp.),
- c) usług wymagających specjalnych uprawnień (w tym naprawy związane z instalacją gazową) - osoba wykonująca usługę miała prawo odmówić jej wykonania ze względu na brak specjalnych uprawnień,
- d) kompleksowych usług remontowych (odmalowywania ścian, drzwi, kładzenia paneli, kładzenia gładzi itp.).

W ramach realizacji zadania został zakupiony przez Urząd Miasta Katowice samochód, który został przekazany na podstawie bezpłatnej umowy użyczenia Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej wraz z niezbędnym wyposażeniem do napraw, w celu realizacji zadania. Samochód został specjalnie oznakowany w celu promocji zadania.

W ramach projektu „Złota rączka” zgłaszający usterkę senior mógł skorzystać z usługi maksymalnie raz w miesiącu (12 razy w roku). W wyjątkowych przypadkach możliwe było skorzystanie przez seniora z dodatkowej liczby usług, po analizie przypadku dokonanej przez pracownika Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

W czasie wprowadzonych obostrzeń uniemożliwiających wykonywanie napraw bezpośrednio w domach seniorów, „Złota rączka” wykonywał inne usługi na rzecz seniorów, w tym m.in. udzielał porad telefonicznych w zakresie drobnych napraw, rozwoził maseczki ochronne dla potrzebujących seniorów oraz płyny do dezynfekcji, krzyżówki poprawiające kondycję umysłową, dostarczał seniorom żywność oraz zakupy, jak również w ramach programu TVS pn. „Srebrne Katowice” udzielał porad jak samemu dokonać drobnych napraw.

Liczba odbiorców zadania – wykonano 388 usług. Kwota dotacji: **89 980,00 zł.**

**2. „Prowadzenie Katowickiego Centrum Seniora – Klubu „Senior+”,** realizacja zadania została zlecona w ramach rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert **Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej, z siedzibą w Katowicach przy ul. Kanałowej 32b.** Projekt ten został dofinansowany z budżetu państwa w ramach programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020 (edycja 2020). Celem realizacji zadania było świadczenie kompleksowego wsparcia dla seniorów w zakresie: informacji, aktywizacji, rozwijania pasji i zainteresowań poprzez organizację specjalistycznych zajęć takich jak ćwiczenia gimnastyczne, zajęcia kulinarne, wywiady z ciekawymi ludźmi, wyjścia do kina czy na koncerty, czytanie książek. W momentach wprowadzania obostrzeń zajęcia realizowane przez Centrum odbywały się

w formie on-line, a także poprzez kontakt telefoniczny. Katowickie Centrum Seniora – Klub „Senior+” pełnił także funkcje siedziby Rady Seniorów Miasta Katowice.

Liczba odbiorców zadania – 182 osoby. Kwota dotacji: **197 480,00 zł**.

Kwota dotacji otrzymana w ramach dofinansowania z budżetu państwa w ramach programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020 (edycja 2020) – **39 600,00 zł**, środki własne przeznaczone na realizację zadania **125 280,00 zł**.

**3. „Srebrna Książka”**- projekt miasta Katowice skierowany był szczególnie do katowickich seniorów. Polegał on na dowożeniu do domu książek i audiobooków wypożyczonych katowickim seniorom, a także osobom niepełnosprawnym i chorym.

Celem projektu było zapewnienie dostępu do książek czytelnikom mającym trudności z przemieszczaniem się, aby nie zostali oni wykluczeni z możliwości korzystania z bibliotek.

Adresatami projektu byli seniorzy, którzy ukończyli 65 lat, osoby chore, niepełnosprawne, mające problemy z dotarciem do biblioteki ze względu na stan zdrowia - zameldowani na terenie miasta Katowice, jak również zamieszkali i płacący podatki w Katowicach.

Wypożyczanie książek w ramach usługi odbywało się poprzez zgłoszenie telefoniczne, bądź drogą elektroniczną na adres filii, do której zapisany jest czytelnik, poprzez podanie imienia i nazwiska wypożyczającego, numeru telefonu kontaktowego, adresu zamieszkania, wybranych tytułów lub określenie swoich preferencji literackich.

Bibliotekarz dostarczał nieodpłatnie, w umówionym z czytelnikiem terminie wybrane książki pod adres jego zamieszkania na okres do 30 dni, z możliwością przedłużenia terminu zwrotu telefonicznie lub pocztą elektroniczną. Jednorazowo można było wypożyczyć do 5 pozycji.

Zwrot książek mógł odbyć się taką samą drogą, w miejscu zamieszkania czytelnika, po wcześniejszym zgłoszeniu w filii, z której książki zostały wypożyczone.

W 2020 r. zrealizowano łącznie **382** wyjazdy do czytelników, którym dostarczono **1 900** książek i audiobooków.

Ponadto, na potrzeby realizacji zadania zakupiono samochód, który został specjalnie oznakowany.

**4.** W 2020 r. uruchomiony został „Srebrny Telefon dla Katowickich Seniorów”, dzięki któremu można było uzyskać informacje na temat możliwości wsparcia osób starszych oraz realizowanych programów na terenie Miasta.

„Srebrny Telefon dla Seniora” działał w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach codziennie od godziny 9.00 do 15.00.

Dzwoniąc można było uzyskać zarówno odpowiedzi na pytania dotyczące wszelkich form wsparcia finansowego, ale i także niepieniężnego dla osób w wieku senioralnym.

Ponadto w ramach działań antykrzysowych Srebrny Telefon pełnił również funkcję „Pogotowia zakupowego”, którego pracownicy dostarczali najmniej zamożnym mieszkańcom bezpłatne pakiety żywnościowe, a osobom posiadającym środki finansowe nieodpłatnie robili zakupy. Wszyscy mieszkańcy mieli możliwość skorzystania ze zdalnej pomocy psychologicznej.

W związku ze stałym rozwojem polityki senioralnej miasta Katowice, w 2019 r. Prezydent Miasta Katowice Pan Marcin Krupa powołał Pełnomocnika ds. seniorów miasta Katowice – Panią Helenę Hrapkiewicz. W 2020 r. **Pełnomocnik ds. seniorów miasta Katowice** podjął następujące działania:



- Z jego inicjatywy uruchomiony został Telefon Zaufania dla Seniorów, który działa przez cały rok od poniedziałku do piątku. Dyżur przy Telefonie Zaufania pełnią seniorzy – wolontariusze wraz z Pełnomocnikiem ds. Seniorów Miasta Katowice, w 2020 roku z usługi telefonu skorzystały 133 osoby.
- Na bieżąco współpracował on z Radą Seniorów Miasta Katowice.
- Współpracował on także z: redakcją miesięcznika „Nasze Katowice” oraz z Uniwersytetami Trzeciego Wieku.
- Zorganizował także indywidualne spotkania z seniorami.

W 2020 r. z uwagi na zawieszenie większości działań kulturalnych, czy chociażby sportowych oraz w związku z wprowadzonymi obostrzeniami związanymi z COVID-19, miasto Katowice nie wydało (jak było to w latach ubiegłych) **Informatora dla Seniorów**.

Dodatkowo w 2020 r. miasto Katowice podjęło współpracę z Telewizją TVS w zakresie zakupu programu skierowanego do seniorów pn. „**Srebrne Katowice**” Program był realizowany w ramach szeroko rozumianej polityki senioralnej. Treści zawarte w poszczególnych odcinkach programu odnosiły się do bieżących wydarzeń związanych z seniorami naszego miasta. Emisja programu odbywała się w piątek o godzinie 8:20, natomiast powtórki emitowane były w poniedziałek o godzinie 17:15 oraz w środę o godzinie 18:30.

Wydatki z tym związane wyniosły: **27 675,00 zł** (Wydział Polityki Społecznej) + .

#### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Pracownicy socjalni przeprowadzali rozmowy edukacyjne z osobami starszymi, bądź członkami ich rodzin podczas kontaktów telefonicznych lub osobistych o procesie starzenia się, zachęcali do skorzystania z kompleksowej pomocy lekarza geriatry.

W ramach projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w dzielnicy Bogucice i Nikiszowiec zrealizowano szereg zajęć dla osób w wieku senioralnym. Odbywały się spotkania nakierowane na przygotowanie uczestników do okresu własnej starości oraz pomocy w zaakceptowaniu zmian jej towarzyszących. Zorganizowano m.in. cykl zajęć psychologicznych pn. „Radość życia”. Warsztaty psychologiczne poruszały kwestie poczucia własnej wartości osób w wieku senioralnym, własnego rozwoju oraz przemijania i zmian z tym związanych.

W dzielnicy Bogucice zrealizowano także drugi cykl zajęć, w ramach którego organizowano spotkania ze specjalistami pn.: „Na zdrowie”. Seniorzy z dzielnicy Bogucice odbyli 12 godzin warsztatów z zakresu masażu relaksacyjnego i rehabilitacyjnego. Przeprowadzono także warsztat brafittingu – czyli sztuki odpowiedniego dobierania biustonosza. Ponadto, uczestnicy projektu otrzymywali indywidualne wsparcie kierowane do nich ze strony organizatora społeczności lokalnej, od siebie nawzajem w ramach Klubu Społecznościowego „Senior w działaniu” oraz poprzez utworzoną przez animatora grupę na komunikatorze WhatsApp.

**Cel 2. Zmiana stylu życia w sferze zdrowia psychicznego, aktywności intelektualnej, odżywiania, rytmu dnia, rekreacji, higieny ciała i unikania zachowań ryzykownych pod względem zdrowotnym.**

#### Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

### • Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy

Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku skierowany był do mieszkańców Katowic, którzy w 2020 r. kalendarzowym kończyli 60-62 lata, 75-77 lat lub byli w wieku powyżej 85 lat. Mogli oni skorzystać z szeregu bezpłatnych badań, w tym m.in. pomiaru poziomu glukozy we krwi, poziomu hemoglobiny glikowanej HbA1 czy poziomu TSH, badania sprawności pamięci, sprawności fizycznej czy też wzroku i słuchu.

Wyniki badań były interpretowane przez lekarzy, którzy wystawiali ewentualne skierowania do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego do poradni specjalistycznych (geriatrycznych, endokrynologicznych, neurologicznych, chirurgicznych, onkologicznych, schorzeń sutka, okulistycznych, foniatrycznych, diabetologicznych) lub leczenia w szpitalnych oddziałach specjalistycznych.

Z uwagi na ogłoszony stan epidemii nie zrealizowano etapu rehabilitacyjnego Programu, w ramach którego mieszkańcy, u których stwierdzono niesprawność ruchową, mieli możliwość skorzystania z 16-godzinnego cyklu zajęć rehabilitacyjnych.

W 2020 r. realizatorami badań były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- Przychodnia AGMED Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Morcinka 15-17 – umowa na kwotę: **800,00 zł**,
- Przychodnia NZOZ "Na Witosa" Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Witosa 21 – umowa na kwotę: **5 250,00 zł**,
- EMC Silesia Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Morawa 31 – umowa na kwotę: **5 425,00 zł**.

Łącznie na realizację etapu podstawowego Programu w 2020 r. przeznaczono środki finansowe w wysokości: **11 475,00 zł**. W ramach zawartych umów objęto badaniami profilaktycznymi w ramach etapu podstawowego **80 osób**.

### 2. Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny

Z uwagi na ogłoszony stan epidemii nie zrealizowano etapu rehabilitacyjnego Programu, w ramach którego mieszkańcy, u których stwierdzono niesprawność ruchową, mieli możliwość skorzystania z 16-godzinnego cyklu zajęć rehabilitacyjnych.

### 3. Program profilaktyki zachorowań na grypę „Słoneczna Jesień”

Grypa jest ostrą, bardzo zakaźną chorobą układu oddechowego, przebiega z gorączką, kaszlem i ogólnym osłabieniem. Zараżenie grypą następuje drogą kropelkową, choroba ta przenosi się z osoby na osobę. W pewnych sytuacjach może stanowić zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia. Dane WHO wskazują, że grypa jest istotnym problemem zdrowotnym, choruje na nią na świecie ok. 5-25% populacji, umiera 500 000 do 1 000 000 osób rocznie. Większość zgonów dotyczy pacjentów w wieku powyżej 65 roku życia. Główną przyczyną zgonu z powodu zarażenia wirusem grypy nie jest sama choroba, ale występujące po niej powikłania. Do najczęstszych powikłań grypy należą: zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli, zapalenie mięśni (w tym mięśnia sercowego), zapalenie spojówek, zapalenie ucha środkowego, ostra niewydolność nerek, zaostrzenie przebiegu astmy i POChP, nasilenie zmian otępiennych u osób starszych.

W obliczu ciągłego zagrożenia tą chorobą oraz licznymi groźnymi dla życia i zdrowia jej powikłaniami, celowym jest szczepienie osób starszych, z osłabioną odpornością i schorzeniami przewlekłymi. Dlatego też miasto Katowice w trosce o zdrowie swoich mieszkańców od wielu lat finansuje szczepienia ochronne p/grypie dla osób w wieku powyżej 65 roku życia.

Realizatorami akcji szczepień p/grypie w 2020 r. było 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, wybranych w drodze II otwartego konkursu ofert, które realizowały Program w punktach szczepień na terenie różnych dzielnic Katowic. Rozpoczęcie akcji szczepień nastąpiło we wrześniu. Szczepieniami objęto łącznie **2 153 mieszkańców**, z tego 412 w domach pomocy społecznej i zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie Katowic oraz 12 w domu (osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym). Łącznie na ten cel wydatkowano kwotę: **102 476,50 zł**.

#### **4. „Prozdrowotna Akademia Seniora”**

Przy ul. Różyckiego 14c zorganizowano cykl spotkań z dietetykiem, na których można było poznać zasady zdrowego odżywiania i dowiedzieć się, co jeść, aby długo żyć w zdrowiu i dobrym samopoczuciu, a także jak wzmocnić swój układ odpornościowy i zachować dobrą kondycję zdrowotną. Zrealizowano 6 godzin zajęć, w których udział wzięło łącznie 3 osoby. Na realizację projektu, w ramach którego zrealizowano również zajęcia ruchowe, przekazano łącznie dotację w wysokości: **16 000,00 zł**.

#### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Pracownicy przeprowadzali rozmowy wspierające osoby starsze w tym trudnym dla nich okresie i informowali o wszelkich formach pomocy oferowanych dla seniorów przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a także wsparcia dla osób starszych związanego z pandemią. Wsparcie seniorów przez pracowników socjalnych koncentrowało się na informowaniu seniorów o konieczności stosowania się do obostrzeń i ograniczenia kontaktów w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego COVID-19, w tym o konieczności noszenia maseczek i dezynfekcji rąk. Pracownicy udzielali seniorom szczegółowych informacji oraz stosownego do potrzeb seniorów wsparcia.

Działania pracowników socjalnych koncentrowały się na:

- informowaniu o możliwości skorzystania ze wsparcia w zakresie robienia zakupów,
- informowaniu o możliwości skorzystania z pomocy w formie paczki żywnościowej,
- informowaniu o bazie organizacji pozarządowych, wolontariuszy i sklepów udzielających wsparcia,
- informowaniu o działalności MZON i możliwości ustalenia stopnia niepełnosprawności, legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz miejsca parkingowego,
- informowaniu o możliwości skorzystania ze środków z PFRON, w tym informacji oraz udzielanie pomocy seniorom w składaniu wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków programu: „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III w związku z zamknięciem Ośrodków wsparcia,
- zgłoszeniu seniorów do akcji „Szlachetna Paczka”,
- wydawaniu seniorom maseczek i rękawiczek w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej oraz dostarczanie ich do miejsca zamieszkania,
- informowaniu o otwarciu sklepu socjalnego „Spichlerz” i wydawaniu skierowań do sklepu,
- informowaniu o możliwości otrzymywania posiłków z dowozem do domu w ramach cateringu,
- informowaniu o możliwości skorzystania z bezpłatnych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców Katowice w wieku 65 lat i starszych oraz planowanych w 2021 r. szczepieniach przeciwko wirusowi COVID-19,

- w okresie letnim informowaniu seniorów, osoby samotne o konieczności spożywania dużej ilości wody w czasie upałów, unikania przebywania w nasłonecznionych miejscach, wychodzenia z mieszkania w godzinach popołudniowych,
- nawiązywaniu kontaktu z kombatantami i informowaniu ich o możliwości skorzystania z pomocy tutejszego Ośrodka, jak również informowanie oraz pomoc w składaniu wniosków do Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, celem otrzymania dodatkowej pomocy finansowej.

Pracownicy socjalni prowadzili w 2020 r. działania informacyjne w zakresie możliwości skorzystania z różnych działań realizowanych na terenie miasta Katowice w zakresie zdrowia psychicznego, fizycznego i poprawy jakości życia m.in. poprzez informowanie i zachęcanie do skorzystania z:

- Programu „Babcia, dziadek i ja w Katowicach”,
- Programu „Sygnał Życia”,
- Telefonu Zaufania dla Seniorów,
- „Srebrnego Telefonu dla Seniorów”,
- Programu „Złota rączka”,
- Karty „Aktywni Seniorzy”.

Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach przy ul. Łętowskiego 6a w 2020 r. realizował program Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko”. Spotkania grupy wsparcia odbywały się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boya Żeleńskiego 83 (do czasu ogłoszenia stanu epidemii w kraju).

Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego.

Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, które chcą być jeszcze aktywne i przykładem dla innych osób w podobnym wieku.

Każda osoba w trakcie spotkań ma możliwość robienia tego co lubi np. część osób wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, w mniejszych grupach z kolei uczą się obsługi komputera, telefonów komórkowych czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku, gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach np. integracyjnych z młodzieżą, z okazji Dnia Seniora, Bal Przebierańców, które były organizowane do czasu ogłoszenia w kraju stanu epidemii.

W ramach programu prowadzone były również zajęcia z rehabilitantem, czy instruktorem tańca. Zajęcia te cieszyły się ogromną popularnością, gdyż seniorzy nieodpłatnie mieli możliwość nauki i wykonania przez godzinę prostych ćwiczeń poprawiających nie tylko ich samopoczucie, ale również codzienne funkcjonowanie oraz nauczyć się podstawowych kroków różnych tańców towarzyskich.

W zajęciach w ramach ww. programu organizowanego w 2020 r. przez TPPS nr 8 uczestniczyło 63 seniorów.

Program o tej samej formule realizuje także Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2020 r. z zajęć grupy skorzystało 20 osób.

### **Cel 3. Poprawa kondycji fizycznej i zwiększenie aktywności fizycznej seniorów.**

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. W 2020 r. kontynuowana była realizacja zadania pn. „**Sport dla Seniorów**”, która rozpoczęła się w czerwcu 2018 r. Realizowane projekty spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem seniorów, zwłaszcza w okresie luzowania obostrzeń. W 2020 r. w drodze rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert wyłonione zostały dwie organizacje pozarządowe, którym zlecono to zadanie:

- **Akademicki Związek Sportowy Uniwersytetu Śląskiego, z siedzibą w Katowicach przy ul. Bankowej 12 - „Sportowy Uniwersytet Seniora”**. Realizacja zadania polegała na aktywizacji osób w wieku 60+, poprzez zorganizowanie różnorodnych zajęć sportowych, integracyjnych oraz promujących zdrowy styl życia.

Rezultatem realizacji zadania była poprawa sprawności ogólnej seniorów, podniesienie ich kondycji fizycznej i ukształtowanie takiego systemu postaw, które pozwolą w przyszłości na samodzielne podejmowanie różnorodnych form aktywności. Zajęcia były bezpłatne i odbywały się w różnych dzielnicach miasta Katowice.

Liczba odbiorców zadania - 626 osoby. Kwota dotacji: **173 945,06 zł**.

Prowadzone aktywności fizyczne to: joga, aerobik, badminton, gimnastyka, pilates, nordic walking, tenis stołowy, taniec latino oraz zdrowe plecy.

Łącznie przeprowadzono **976 godzin** zajęć w **10 obiektach sportowych**. Zajęcia trwały od 45 min. do 60 min. Liczba uczestników zajęć była bardzo zróżnicowana od 5 do 35 osób.

Największą frekwencję miały zajęcia prowadzone w Śródmieściu oraz w dzielnicy Piotrowice.

Obiekty sportowe, w których realizowany był projekt to: 3 sale gimnastyczne, przy ul. Bankowej 12, hala sportowa MOSiR przy ul. Alfreda 1, basen przy ul. Żelaznej 1, basen ZSiP nr 1 przy ul. Paderewskiego 46a, sala gimnastyczna ZSiP nr 1 przy ul. Paderewskiego 46a, terenach przyszkolnych ZS nr 1 przy ul. Staszica 2, sala fitness w Klubie „Panorama” przy ul. Studenckiej w Katowicach-Ligocie, w Parku Śląskim oraz sala gimnastyczna przy ul. Jagiellońskiej 28.

Akademicki Związek Sportowy prowadził stronę internetową dedykowaną wyłącznie temu projektowi [www.senior.katowice.pl](http://www.senior.katowice.pl), na której na bieżąco zamieszczane były informacje dotyczące projektu, wszelkie zmiany harmonogramu, czy komunikaty o konkretnych zajęciach, a także poprzez ww. stronę przekazywano na bieżąco seniorom informacje dotyczące działań realizowanych przez miasto Katowice.

- **Katowickie Stowarzyszenie Tenisowe Akademia Tenisa Katarzyny Pyka, z siedzibą w Katowicach przy ul. Chorzowskiej 73a – „Sportowy Senior 2020”**. Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu zajęć ruchowych w formie nauki gry w tenisa ziemnego.

Liczba odbiorców zadania – 21 osób. Kwota dotacji: **5 000,00 zł**.

- **Klub Rekreacyjno – Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Czarni” przy KWK „Wieczorek”, z siedzibą w Katowicach przy ul. Radosnej 35 – „Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatantów i osób represjonowanych – wspieranie działań na rzecz integracji i zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym seniorów”**. Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu czasu wolnego seniorów miasta Katowice poprzez udział w zajęciach rekreacji ruchowej oraz zorganizowane 2 wycieczek dla seniorów na Górę Żar oraz do Wieliczki.

Liczba odbiorców zadania – 17 osób. Kwota dotacji: **10 850,00 zł.**

2. Program „**Zdrowy i aktywny senior**” był realizowany przez Fundację Bazantowo z siedzibą w Katowicach, a jego adresatami byli mieszkańcy Katowic w wieku powyżej 60 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku poprodukcyjnym, osób niepełnosprawnych i samotnych. W projekcie wzięło udział **134 osoby**, które w sposób regularny uczestniczyły w zajęciach rekreacyjnych i ćwiczeniach ogólnorozwojowych (fitness, tenis, basen) oraz korzystały z możliwości diagnostyki dietetycznej oraz fizjoterapeutycznej w celu określenia optymalnego rodzaju aktywności ruchowej. Na wykonanie tego zadania w 2020 r. przekazano dotację w wysokości: **27 672,51 zł.**

### 3. Projekt „**Prozdrowotna Akademia Seniora**”

Przy ul. L. Różyckiego 14c zorganizowano cykl zajęć ruchowych dotyczących profilaktyki zdrowego kręgosłupa. Program składał się z trzech elementów – statycznych ćwiczeń fizycznych, nauki świadomego oddychania oraz aktywnego relaksu. Ćwiczenia miały na celu wzmocnienie mięśni i zwiększenie elastyczności ciała uczestników. Zorganizowano 60 godzin zajęć dla trzech grup. Łącznie w zajęciach wzięło udział ok. **20 osób**. Przekazano na ten cel z budżetu miasta Katowice kwotę: **16 000,00 zł.**

#### Zadania realizowane przez Wydział Sportu i Edukacji Urzędu Miasta Katowice:

Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju, Wydział Edukacji i Sportu nie współorganizował żadnych wydarzeń oraz projektów sportowych skierowanych dla seniorów.

#### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Promowanie inicjatyw dotyczących aktywności fizycznej – z uwagi na pandemię promowanie to odbywało się w ograniczonej formie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

Pracownicy socjalni informowali seniorów o ofercie Dziennych Domów Pomocy Społecznej, o funkcjonujących Klubach Seniora, zajęciach prowadzonych dla seniorów w Miejskich Domach Kultury i zachęcali do skorzystania z ich oferty.

W ramach projektu pn. „Centrum Społecznościowe Nasze Załęże – I etap” seniorzy wzięli udział w 3 „Załęskich Rajdach Rowerowych” organizowanych na terenie Katowic oraz Chorzowa. Zorganizowano także dwukrotnie „Załęskie Zawody w Darta dla Seniorów”.

W ramach projektu pn. „Centra Społecznościowe w Śródmieściu i Zawodziu” w listopadzie 2020 r. odbyły się zajęcia wspierające aktywność prozdrowotną seniorów w formie spacerów w małych grupach z zachowaniem reżimu sanitarnego - 5 spotkań.

W ramach projektu pn. „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” – Program Aktywności Lokalnej Wełnowiec-Józefowiec i Dąb odbyło się 5 spotkań pn. „Ruch to zdrowie” oraz 22 zajęcia pn. „Joga dla seniorów”;

W ramach projektu pn. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” zrealizowano:

- w dzielnicach Janów-Nikiszowiec oraz Bogucice: 5 treningów nordic walking dla seniorów, 28 zajęć sportowych – gimnastyka dla seniorów (stacjonarnie oraz online), 4 warsztaty masażu relaksacyjnego i rehabilitacyjnego dla seniorów, a także 12 zajęć z tenisa stołowego dla seniorów;
- w dzielnicy Załęże: 46 zajęć ruchowych dla seniorów;
- w dzielnicy Śródmieście: 62 warsztaty ruchowe dla seniorów oraz 50 sesji warsztatów rehabilitacyjnych;

- w dzielnicy Zawodzie: 24 spotkania integracyjno-edukacyjne w formie stacjonarnej oraz on-line m.in. ogólnorozwojowa gimnastyka, zajęcia taneczne.

W ramach zadania V Budżetu Obywatelskiego dla mieszkańców dzielnicy Piotrowice i Ochojec pn. „Aktywni Seniorzy 55+”, współfinansowanego ze środków budżetu miasta Katowice, zrealizowano:

- zajęcia „Stretching” - 20 zajęć dla średnio 7 osób;
- zajęcia „Pilates” - 32 zajęcia dla średnio 8 osób;
- zajęcia Nordic Walking - 24 zajęcia dla średnio 8 osób;
- zajęcia „Zumba” - 6 zajęć dla średnio 8 osób.

#### **Cel 4. Dostosowanie usług społecznych do potrzeb oraz możliwości osób starszych.**

##### Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Miasto Katowice wraz z Powiatowym Urzędem Pracy, w ramach projektu pn. „Nowoczesny Senior – Aktywny Zawodowo” uruchomiło w lutym 2019 r. punkt informacyjno – doradczy dla seniorów, mieszkańców miasta Katowice. Punkt ten działał 2 razy w tygodniu w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy przy ul. Połpiecha 14 w Katowicach i cieszył się zainteresowaniem seniorów. W związku z sytuacją pandemiczną w kraju, wizyty osobiste w Urzędzie zostały zawieszane z początkiem marca 2020 r. Jednak seniorzy cały czas mieli możliwość kontaktu telefonicznego i rozmowy na temat możliwości podjęcia pracy. W roku 2020 liczba seniorów chcących podjąć pracę radykalnie zmalała.

Rozmowy telefoniczne były prowadzone również przez doradców instytucjonalnych, odpowiedzialnych za kontakty z partnerami rynku pracy, na temat powrotu seniorów na rynek pracy. W 2020 r. liczba oferowanych miejsc pracy wynosiła: 278, a więc była o wiele większa niż liczba zainteresowanych seniorów, czego przyczyną jest pandemia.

##### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Pracownicy socjalni proponowali możliwość skorzystania z różnych form wsparcia oferowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie usług społecznych tj. usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Domów Pomocy Społecznej.
2. Pracownicy socjalni informowali o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań dostępnych w ramach programu.
3. W związku z ogłoszeniem na terenie całego kraju stanu zagrożenia epidemicznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dostosował formy pomocy seniorom do zaistniałej sytuacji poprzez:
  - Zapewnienie posiłków z dowozem dla seniorów z uwagi na fakt, że Dienne Domy Pomocy Społecznej pozostawały zamknięte. W okresie od 23.03. do 10.06.2020 r., około 290 osób dziennie, korzystających do tej pory z pobytu, miało dostarczane posiłki z DDPS do domu przez Fundację Wolne Miejsce. Następnie w okresie od 26.10. do 31.12.2020 r., około 300 osób dziennie, korzystających do tej pory z pobytu, miało dostarczane posiłki z DDPS do domu przez Fundację Wolne Miejsce (około 210 osób dziennie) oraz przez Ps Sewis Non Profit Sp. z o.o. (około 90 osób dziennie). W 2020 r. wydatki na ten cel wyniosły: **279 779,50 zł**, w tym kwotę: 25 000,00 zł pokryto z otrzymanej darowizny, kwotę: 95 379,50 zł otrzymano w ramach refundacji ze środków PEFRON części wydatków poniesionych przez Miejski Ośrodek Pomocy

Spółecznej w Katowicach w związku z uruchomieniem w 2020 r. dodatkowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych na skutek ogłoszenia stanu epidemii, a kwotę: 25 401,10 zł pokryto w ramach realizacji programu „Wspieraj Seniora”.

- Usługę robienia zakupów oraz przygotowania paczek wraz z dowozem. W związku z ogłoszeniem na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii COVID-19, mając na uwadze konieczność objęcia dodatkowym wsparciem osób niesamodzielnych oraz seniorów, wprowadzono nowe formy pomocy w postaci usługi robienia zakupów oraz przygotowywania paczek wraz z dowozem. W okresie od 18.03. do dnia 31.12.2020 r. z usługi robienia zakupów skorzystało **89 osób** (łącznie 156 razy), a wydatki na realizację tego zadania wyniosły: **4 680,00 zł**. Natomiast z usługi przygotowania paczek wraz z dowozem skorzystało **98 osób** (łącznie 111 razy), a wydatki na realizację tego zadania wyniosły: **25 278,00 zł**.
  - Paczki świąteczne dla seniorów w wieku 65 lat i więcej. W 2020 r. zawarto umowę ze Śląskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża na przygotowanie 250 sztuk paczek świątecznych na Święta Bożego Narodzenia wraz z zapakowaniem i rozwiezieniem we wskazane miejsca, dla seniorów wieku 65 lat i więcej będących mieszkańcami Katowic. Kwota dofinansowania wyniosła: **19 524,11 zł**.
4. Realizacja programu pn. „Wspieraj Seniora”.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w okresie od 23.10. do 31.12.2020 r. realizował program pn. „Wspieraj Seniora” przeznaczony dla osób starszych w wieku 70 lat i więcej, które zdecydowały się pozostać w domu w związku z utrzymującym się stanem epidemii i zadzwoniły na ogólnopolską infolinię uruchomioną w ramach programu Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów lub w inny sposób zgłosiły potrzebę objęcia wsparciem. Z programu nie mogły korzystać osoby, które już otrzymywały wsparcie w ramach usług opiekuńczych, czy specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach programu zrealizowano następujące działania:
- usługa wsparcia polegająca na robieniu zakupów (od poniedziałku do soboty) obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w szczególności artykułów spożywczych, środków higieny osobistej oraz leków na zlecenie osoby wymagającej wsparcia – z pomocy skorzystało **47 osób** (łącznie 72 razy), a wydatki na realizację tego zadania wyniosły: **2 656,80 zł**.
  - przygotowanie posiłków w postaci zupy i drugiego dania wraz z ich dowozem do miejsca zamieszkania przez 7 dni w tygodniu w godzinach od 12:00 do 15:00 – z pomocy skorzystały **24 osoby**, a wydatki na realizację tego zadania wyniosły: **28 308,00 zł**, w tym: 7 848,00 zł rozliczono w ramach programu pn. „Wspieraj Seniora” jako dostarczenie posiłku.
  - dostarczanie posiłków z DDPS do domu osób korzystających wcześniej z pobytu w Dziennym Domu Pomocy Społecznej (których działalność została zawieszona w związku z ogłoszonym stanem epidemii) – z pomocy skorzystały **72 osoby**, a wydatki na realizację tego zadania wyniosły: **25 401,10 zł**.
5. W ramach projektu pn. „Centrum Społecznościowe w Śródmieściu - I etap” w okresie Bożego Narodzenia z inicjatywy mieszkańców Śródmieścia przekazano samotnym seniorom z dzielnicy paczki świąteczne oraz stroiki.
6. W ramach projektu pn. „Centra Społecznościowe w Śródmieściu i Zawodziu” w grudniu 2020 r. odbyły się spotkania aktywizujące seniorów pn. „Rozświetlenie



choinki", dzięki którym powstała na Zawodziu choinka świąteczna z lampkami i ozdobami.

7. W 2020 r. Ośrodek we współpracy z mieszkańcami Katowic realizował 1 inicjatywę lokalną kierowaną do seniorów pn. „Wigilia dla seniorów” w formule wydawania poczęstunku świątecznego dla 100 seniorów – mieszkańców dzielnicy Dąb. Każdy z seniorów otrzymał paczkę z ciepłym posiłkiem wigilijnym, ciastem oraz drobnymi słodkimi upominkami. Większość paczek z poczęstunkiem dowieźli uczestnikom wolontariusze.
8. W ramach zadania VI Budżetu Obywatelskiego dla mieszkańców dzielnicy Piotrowice i Ochojec pn. „Aktywni Seniorzy 55+”, współfinansowanego ze środków budżetu miasta Katowice, zrealizowano:
  - wydarzenie pn. „Pożegnanie lata" dla 30 osób;
  - Andrzejki w formule wydawania poczęstunku andrzejkowego dla 70 seniorów. Każdy z seniorów otrzymał paczkę z ciepłym posiłkiem, ciastem oraz ciasteczkami z wróżbą;
  - warsztaty Bożonarodzeniowe – 30 seniorów otrzymało przygotowane pakiety materiałów do wykonania stroików świątecznych, a same warsztaty odbyły się w formule on-line.
9. Z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora w październiku seniorzy byli w Teatrze Śląskim na spektaklu pt. „Inteligenci”. Teatr odwiedziło 90 seniorów. Ze względu na pandemię nie odbyło się kolejne wyjście do Teatru Żelaznego, 95 seniorów otrzymało vouchery do wykorzystania w późniejszym czasie.

#### **Cel 5. Zapewnienie odpowiedniej opieki nad osobami o ograniczonej samodzielności poprzez rozwój usług opiekuńczych.**

##### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Pracownicy socjalni oferowali i zapewniali osobom starszym zgodnie z potrzebami usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi sąsiedzkie, usługi asystenta dla osoby niepełnosprawnej, pomoc wolontariuszy.

#### **Cel 6. Stworzenie systemów wsparcia dla opiekunów nieformalnych, w szczególności na poziomie lokalnym.**

##### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Wsparcie dla opiekunów poprzez możliwość skorzystania przez osoby będące pod ich opieką z Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Mieszkań Chronionych, Środowiskowych Domów Samopomocy, Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnego Domu Pomocy.
2. Zapewnienie ciepłego posiłku z dowozem w ramach programu pn. „Wspieraj seniora” lub usług Dziennych Domów Pomocy Społecznej.
3. Monitoring jakości świadczonych usług poprzez kontakt z podopiecznymi, rodziną oraz firmą świadczącą usługi.
4. Współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami, parafiami w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwości skorzystania ze wsparcia proponowanego na terenie miasta Katowice.

5. Współpraca z pracownikami oddziału dziennego przy szpitalu geriatrycznym i bieżące przekazywanie oferty pomocy na rzecz osób starszych oraz omawianie wspólnie z psychologiem oddziału indywidualnych potrzeb osób przebywających w szpitalu.
6. Współpraca z oddziałem neurologii Centralnego Szpitala Klinicznego ul. Medyków 14 w celu rozpowszechnienia informacji na temat oferty pomocy na rzecz osób starszych.

### **Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa osób starszych i przeciwdziałanie stosowanym wobec nich nadużyciom.**

#### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Pracownicy socjalni podczas rozmów telefonicznych i wizyt w środowisku:

- informowali o możliwości wystąpienia zdarzeń związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa osób starszych,
- przestrzegali przed wpuszczeniem do mieszkania nieznanych osób (m.in. o metodzie „na wnuczka”, „gazownika”),
- informowali osoby starsze aby w razie podejrzenia, że mogą stać się ofiarą przestępcy, zgłaszali sprawę na Policję,
- dokonywali rozeznania sytuacji rodzinnej osób starszych i reagowali na informacje ze strony środowiska o możliwości występowania zagrożenia bezpieczeństwa osób starszych,
- w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy wobec osoby starszej wszczynali procedurę „Niebieskiej Karty”.

Pracownicy socjalni współpracowali również z Policją w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa seniorom.

Pracownicy socjalni włączyli się w realizację programu profilaktyczno – edukacyjnego Komendy Miejskiej Policji „Bezpieczna Przystań” kierowanego do osób w wieku senioralnym, który ma na celu ograniczenie liczby zdarzeń negatywnych, których ofiarami są osoby starsze jako grupa szczególnie narażona na ryzyko stania się ofiarami zdarzeń kryminalnych. Ponadto, pracownicy socjalni podczas spotkań z seniorami przekazywali informacje od dzielnicowych, w jaki sposób zabezpieczyć się przed oszustwem.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pomaga mieszkańcom Katowic, którzy znajdują się w różnych sytuacjach kryzysowych, w tym związanych z doświadczaniem przemocy.

W 2020 r. z pomocy Ośrodka skorzystało **29 osób** w wieku powyżej 65 roku życia, z czego 21 osób doświadczało przemocy, a 8 osób było wskazanych jako stosujące przemoc.

Lp.	Nazwa wskaźnika	2016	2017	2018	2019	2020	Prognoza na 2021
1.	Liczba osób korzystających ze wsparcia OIK MOPS	22	23	24	21	29	29

Analizując powyższą tabelę, można przyjąć założenie, że liczba osób w wieku powyżej 65 roku życia korzystających z pomocy Ośrodka utrzymuje się na podobnym poziomie – choć w roku 2020 nastąpił nieznaczny wzrost.

Osoby w wieku poprodukcyjnym niejednokrotnie wymagają dodatkowego wsparcia. Ośrodek Interwencji Kryzysowej współpracuje z różnymi służbami i instytucjami w planowaniu i realizowaniu działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa osób starszych.

## **Cel 8. Rozwój oferty edukacyjnej dla osób starszych w obszarach zgodnych z potrzebami.**

### Zadania realizowane przez Wydział Sportu i Edukacji Urzędu Miasta Katowice:

Dotacja udzielona Uniwersytetowi Śląskiemu w 2020 r. w wysokości: **30 000,00 zł** z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Z oferty edukacyjnej skorzystało w 2020 r. **600 słuchaczy**, a dotacja została rozliczona w wysokości: **28 972,65 zł**.

### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Pracownicy socjalni w ramach akcji czyste powietrze przekazywali informacje o rodzajach paliwa stosowanego do ogrzewania mieszkań oraz zobowiązywali do zakupu dopuszczalnego paliwa.
2. Pracownicy socjalni informowali o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań dostępnych w ramach programu wraz z interpretacją uzyskanych wyników oraz skierowaniem do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.
3. W ramach projektu pn. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w 2020 r. kierowano do katowickich seniorów szeroką ofertę edukacyjną o różnorodnej tematyce:
  - cykl „Senior w Podróży”:
    - wyjazd integracyjny na Termy do Ustronia - udział wzięło 20 osób,
    - wyjazd integracyjny na kulig do Wisły - udział wzięło 19 osób,
    - rajd górski do Bielska-Białej – udział wzięło 10 osób,
    - wyjazd integracyjny do Aqua Parku w Rudzie Śląskiej - udział wzięło 20 osób,
    - wyjazd integracyjny na kulig do Wisły - udział wzięło 29 osób,
    - wyjazd do Sztolni Królowa Luiza w Zabrze – udział wzięło 15 osób.
  - cykl „Senior w akcji”:
    - warsztat robienia zdrowych soków - udział wzięło 20 osób,
    - 2 spotkania edukacyjno-podróżnicze pn. „Kolory Świata: Meksyk” oraz „Kolory Świata: Bałtyk” - udział wzięło średnio 18 osób,
    - 2 spotkania ze współczesnym kinem - udział wzięło średnio 20 osób,
    - „Czytamy boguckim maluchom” - akcja czytania bajek w przedszkolu - udział wzięło 6 osób,
    - Fotozabawa: Mój domowy ogród (on-line),
    - Fotozabawa: Złotokap (on-line),
    - 9 zajęć pn. „PALowe przepisy Seniora" (on-line),
    - 2 zajęcia pn. „Kolory świata: Islandia" (on-line),
    - warsztaty z tworzenia obrazów z mchu – udział wzięło 20 osób,
    - Bogucki Spacer Botaniczny z Przyrodnikiem – udział wzięło 20 osób,
    - warsztat Ikebany – udział wzięło 10 osób,
    - 2 warsztaty ceramiczne – udział wzięło średnio 7 osób,
    - Biesiada dla seniorów – udział wzięło 35 osób,
    - wyjście do kina – udział wzięło 5 osób.

- cykl „Senior w działaniu”:
    - 2 popołudnia planszówkowe i karciane dla seniorów - udział wzięło średnio 12 osób,
    - wieczór kolędowy - udział wzięło 35 osób,
    - 35 spotkań klubu społecznościowego (np. warsztaty kreatywne, rękodzielnicze, planszówki)- udział wzięło średnio 8 osób,
    - 36 zajęć klubu społecznościowego z wykorzystaniem grupowej konwersacji na komunikatorze internetowym,
    - internetowe konkursy dla uczestników np. kulinarne, rękodzielnicze z nagrodami– udział wzięło średnio 6 osób.
  - cykl „Przystojny senior - piękna seniorka”:
    - spotkanie w ramach obchodów „Dnia Kobiet" - udział wzięło 16 osób,
    - 4 warsztaty wizazowe – udział wzięło średnio 8 osób.
  - 82 spotkania animatora lokalnego z mieszkańcami (m.in. „Lokalna Strefa Wolontariatu”, „Punkt Porad i Informacji Obywatelskich”, „Kawiarenka Sąsiedzka”) – udział wzięło średnio 8 osób,
  - 52 spotkania animatora lokalnego z mieszkańcami online poprzez portale społecznościowe pn. „Widzę Cię"- Kawiarenka Sąsiedzka - łącznie udział wzięły 93 osoby,
  - 20 spotkań integracyjno–edukacyjnych – udział wzięło średnio 8 osób,
  - 2 wizyty studyjne – udział wzięło łącznie 20 osób,
  - 2 seminaria edukacyjne dla seniorów - udział wzięło średnio 10 osób,
  - warsztat pn. „Technologia nie taka straszna” – udział wzięło 10 osób,
  - 120 sesji warsztatów komputerowych, w tym 40 online – udział wzięło średnio 8 osób,
  - 19 warsztatów j. angielskiego, w tym 10 online – udział wzięły średnio 4 osoby,
  - 10 spotkań edukacyjnych w ramach czwartków w „Przeciagu” – udział wzięło średnio 8 osób,
  - 8 warsztatów ekonomia w domu, w tym 4 online – udział wzięły 2 osoby,
  - 102 spotkania animatora lokalnego z mieszkańcami oraz grupami senioralnymi, działającymi na terenie dzielnicy w ramach Klubu „Nasz CzAS” - udział wzięło średnio 32 osoby,
  - 114 akcji „Codziennie szklanka soku” - udział wzięło średnio 30 osób,
  - wyjazd integracyjny do Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach - udział wzięło 41 osób,
  - wyjazd integracyjny do Złotego Potoku – udział wzięło 37 osób,
  - wyjazd integracyjny do Bobolic - Mirów – udział wzięło 30 osób,
  - wyjazd integracyjny do Olsztyna k/Częstochowy – udział wzięło 32,
  - 2 warsztaty plastyczne (decoupage) - udział wzięło średnio 30 osób,
  - warsztat „Nowe technologie" - udział wzięły 32 osoby.
4. W ramach projektu „Centrum Społecznościowe w Śródmieściu – I etap” w roku 2020 seniorzy brali udział w zajęciach prozdrowotnych, edukacyjnych, integracyjnych oraz wyjściach kulturalnych. Były to między innymi:
- wyjście do Muzeum „Górnośląskiego Parku Etnograficznego” w Chorzowie,
  - udział w wydarzeniach kulturalnych organizowanych w Teatrze Śląskim im. St. Wyspiańskiego oraz w Filharmonii Śląskiej,
  - warsztaty z zakresu dbania o zdrowie, w tym spotkanie z podologiem oraz warsztaty tworzenia naturalnych kosmetyków,
  - warsztaty z zakresu rozwoju zainteresowań i poznawania nowych form artystycznych: m.in. warsztaty tworzenia wakacyjnych albumów, rzeźb z tkanin, wyplatania

makramy ściennej, tworzenie stroików jesiennych i świątecznych oraz warsztaty decoupage.

5. W ramach projektu „Centrum Społecznościowe Nasze Załęże – I etap” seniorzy mieli możliwość wzięcia udziału w:
  - wydarzeniu z okazji „Dnia Babci i Dziadka” - współorganizowanym wspólnie z Zespołem Szkół i Palcówek nr 2. Podczas wydarzenia załęscy seniorzy uczestniczyli w występach artystycznych przygotowanych przez dzieci i młodzież,
  - wycieczce edukacyjno-integracyjnej do Raciborza,
  - zajęciach o tematyce rękodzielniczej w ramach „Koła Gospodyń Załęskich” i spotkaniach z organizatorem społeczności lokalnej,
  - projekcjach kina plenerowego i piknikach integracyjnych,
  - poradnictwie specjalistycznym: prawnym, dietetycznym i psychologicznym.
6. W ramach projektu „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” – Program Aktywności Lokalnej Welnowiec-Józefowiec i Dąb odbyły się warsztaty rozwojowe dedykowane seniorom, spotkania dla Seniorów w Filii 6 Miejskiej Biblioteki Publicznej, spotkania z trenerem kompetencji społecznych, spotkania w ramach Klubu Wolontariusza, spotkania sąsiedzkie „Kawa na placu”, udział Seniorów w cyklu Telewizji TVS „Srebrne Katowice”.
7. W ramach zadania VI Budżetu Obywatelskiego dla mieszkańców dzielnicy Piotrowice i Ochojec pn. „Aktywni Seniorzy 55+”, współfinansowanego ze środków budżetu miasta Katowice, Ośrodek zrealizował:
  - warsztaty pn. „Naturalne kosmetyki”, warsztaty „Naturalne środki czystości” oraz warsztaty florystyczne,
  - wydarzenie pn. „Pożegnanie lata” dla 30 osób,
  - Andrzejki w formule wydawania poczęstunku andrzejkowego dla 70 seniorów. Każdy z seniorów otrzymał paczkę z ciepłym posiłkiem, ciastem oraz ciasteczkami z wróżbą,
  - warsztaty Bożonarodzeniowe – 30 seniorów otrzymało przygotowane pakiety materiałów do wykonania stroików świątecznych, a same warsztaty odbyły się w formacie on-line,
  - z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora w październiku 2020 r., seniorzy uczestniczyli w spektaklu Teatru Śląskiego pt. „Inteligenci”. Teatr odwiedziło 90 seniorów. Ze względu na pandemię nie odbyło się kolejne wyjście do Teatru Żelaznego, 95 seniorów otrzymało vouchery do wykorzystania w późniejszym czasie.

Zorganizowano wycieczki:

- do Niemodlina dla 41 osób – poniesiono koszty biletów wstępu, transportu oraz przewodnika,
- szlakiem Orlich Gniazd dla 33 osób – poniesiono koszty transportu, poczęstunku oraz wejść na zamek,
- „Meandry Odry widziane z kajaka” dla 37 osób – poniesiono koszty spływu kajakowego, biletów wstępu, transportu, przewodnika i poczęstunku.

## **Cel 9. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej.**

### Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Pracownicy socjalni byli w kontakcie z Klubami Seniora, parafiami, przychodniami, Miejskimi Domami Kultury, przekazywali informacje dotyczące „Miejskiego systemu powiadamiania ratunkowego – Sygnał życia”.
2. W okresie grzewczym pracownicy socjalni informują o konieczności zakupu dopuszczalnych paliw do spalania, przestrzegali przed wyjściem poza dom w związku

- z ogłoszonym alarmem smogowym i uświadamiali seniorom konieczność przestrzegania nakazów i zakazów wynikających z pandemii.
3. Przygotowanie przez dzieci uczęszczające do Świetlicy Specjalistycznej nr 1 laurek i upominków z okazji Dnia Babci i Dziadka dla seniorek mieszkających w Schronisku dla Kobiet oraz własnych babć i dziadków.
  4. Impreza z okazji Dnia Babci i Dziadka dla rodzin wychowanków Świetlicy Specjalistycznej nr 2. W dniu 22.01.2020 r. wychowankowie zaprosili do placówki swoje babcie i dziadków, pod kierunkiem wychowawców przygotowali okolicznościowe występy artystyczne, upominki oraz poczęstunek. W imprezie wzięło udział 14 seniorów.
  5. Przygotowywanie kartek Bożonarodzeniowych z życzeniami świątecznymi dla Pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Przystań” w Katowicach przez dzieci ze Świetlicy Specjalistycznej nr 2. W związku z zawieszeniem zajęć świetlicowych dzieci przygotowywały kartki w swoich domach z pomocą pozostałych członków rodziny z materiałów przekazanych im przez świetlicę. Działania te podjęte zostały w ramach udziału placówki w konkursie „Zostań pomocnikiem Świętego Mikołaja” organizowanym przez Fundację „Wawel z Rodziną”.
  6. Przygotowanie przez dzieci uczęszczające do Świetlicy Specjalistycznej nr 3 laurek i upominków z okazji dnia Babci i Dziadka dla swoich babć i dziadków.
  7. Zimowa Spartakiada Sportowa, w trakcie której dzieci ze Świetlicy Specjalistycznej nr 3 i seniorzy uczęszczający do Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 7, w grupach mieszanych, rywalizowały ze sobą w zabawach i konkurencjach quizowo-sportowych. W zajęciach uczestniczyło 16 seniorów.
  8. Dzień Babci i Dziadka z Seniorami z Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5. Wychowankowie Świetlicy Specjalistycznej nr 4 zorganizowali dla seniorów imprezę okolicznościową. W ramach zajęć plastycznych przygotowali kartki z życzeniami, a podczas zajęć kulinarnych upiekli ciasteczka. W dniu 22.01.2020 r. zaprosili seniorów do Świetlicy. Podczas spotkania odbyły się zajęcia, w ramach których seniorzy wraz z wychowankami wzięli udział w „Spartakiadzie sprawnościowo-umysłowej”. W imprezie wzięło udział 14 seniorów.
  9. Akcja „Gotuj z Seniosem”. W dniu 11.03.2020 r. wychowankowie Świetlicy Specjalistycznej nr 4 zaprosili seniorów z Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5 do wspólnego kucharzenia. Podczas zajęć przygotowali ciasto, upiekli ciastka, a następnie przy kawie i herbacie wspólnie biesiadowali. W zajęciach wzięło udział 10 seniorów.
  10. Dzień Babci i Dziadka - wychowankowie Świetlicy Specjalistycznej nr 5 wraz z wychowawcami przygotowali upominki oraz przedstawienie z tej okazji dla podopiecznych z Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 1. W imprezie uczestniczyło 15 seniorów.
  11. Świetlice i kluby młodzieżowe w związku z zagrożeniem epidemicznym dołączyły do akcji „Katowicka maseczka dla Seniora”, w ramach której pracownicy szyli maseczki wielokrotnego użytku dla seniorów – mieszkańców Katowic.
  12. Spotkanie Noworoczne dla „Ważnej dla mnie osoby” w Specjalistycznym Klubie Młodzieżowym Nr 2, na które wychowankowie zaprosili m.in. swoich dziadków i babcie. Przy słodkim poczęstunku odbyły się konkursy i wspomnienia, a na zakończenie wręczono gościom przygotowane upominki. W spotkaniu uczestniczyło 6 seniorów.
  13. W ramach projektu pn. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w dzielnicy Bogucice w 2020 r. prowadzone były działania, których inicjatorami byli sami seniorzy. Działania te organizowane

były w ramach cyklu pn.: „Senior w akcji” - wzmocnienie inicjatywy lokalnej osób w wieku senioralnym. W 2020 r. przeprowadzono m.in. „Wieczór kolędowy”, na którym zgromadziło się 35 seniorów z Programów Aktywności Lokalnej w Bogucicach oraz Wełnowcu-Józefowcu i Dębie. Zrealizowano cykl wyjść kulturalnych pn. „Spotkanie z kinem polskim”, cykl działań edukacyjnych pn. „Czytamy boguckim maluchom”, cykl spotkań z podróżnikami pn. „Kolory świata”, certyfikowany „Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej” oraz cykl fotozabaw on-line z nagrodami.

14. W ramach projektu „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” – Program Aktywności Lokalnej Wełnowiec - Józefowiec i Dąb działał Klub Wolontariusza (pomoc w planowaniu i organizowaniu wydarzeń lokalnych oraz imprez z inicjatywy mieszkańców, współprowadzenie zajęć kreatywnych dla dzieci, szkolenie „ABC Wolontariatu”) do którego należy 12 seniorów.

## **Cel 10. Upowszechnianie edukacji w zakresie nowych technologii.**

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

**1. „Aktywny Senior” w Śląskim Oddziale Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie, Pomoc Maltańska, oddział w Katowicach, przy ul. Wita Stwosza 41,** spotkania dla seniorów w zakresie kursu pierwszej pomocy, kursu obsługi komputera, spotkań z psychologiem, prawnikiem, warsztaty wizerunku i wiele innych.

W projekcie udział wzięło ok. 30 osób. Kwota dotacji: **8 135,00 zł.**

**2. „Warsztaty IT oraz wsparcie świąteczne dla katowickich seniorów” w Śląskim Centrum Edukacji i Rehabilitacji Arteria, z siedzibą w Katowicach przy ul. Francuskiej 29,** zadanie polegało na nauce korzystania z komputera oraz internetu katowickich seniorów. Seniorzy mieli możliwość podniesienia swoich umiejętności oraz oswojenia się z nowymi technologiami.

W projekcie udział wzięło ok. 20 osób. Kwota dotacji: **5 700,00 zł.**

## **Cel 11. Rozwój aktywności obywatelskiej osób starszych.**

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Pracownicy socjalni informowali o możliwości skorzystania ze wsparcia w formie: mediacji, pomocy terapeutycznej i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej.

## **II. KONTYNUACJA ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KATOWICE NA RZECZ SENIORÓW.**

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

**1. Program z zakresu polityki społecznej pn. „Aktywni Seniorzy”** wprowadzony Uchwałą nr XL/916/13 Rady Miasta Katowice z dnia 11 września 2013 r. Program jest skierowany do osób, które ukończyły 60 rok życia i są zameldowane w Katowicach. Celem programu jest podniesienie aktywności i sprawności katowickich seniorów poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych. Każdemu seniorowi, który złożył w 2020 r. w Punkcie konsultacyjnym

programu pn. „Aktywni Seniorzy” prowadzonym przez **Stowarzyszenie FAMILLOCK** przy ul. 3 Maja 11 w Katowicach wnioski o wydanie karty programu przysługiwały zniżki oraz rabaty udzielone przez samorządowe instytucje kultury, sportu, rekreacji i edukacji miasta Katowice oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą.

Liczba wydanych kart w 2020 r. – 859. Kwota dotacji w 2020 r.: **40 000,00 zł.**

**2. Działalność Rady Seniorów miasta Katowice**, która ma charakter opiniodawczy, doradczy i inicjatywny dla władz Miasta. Z inicjatywą powołania Rady Seniorów wystąpiła Rada Miasta Katowice Uchwałą nr XLIII/1018/13 w sprawie podjęcia inicjatywy powołania Rady Seniorów Miasta Katowice. W dniu 10 marca 2017 r. Prezydent Miasta Katowice powołał II kadencję Rady Seniorów Miasta Katowice. Obecnie skład Rady Seniorów liczy 15 członków.

W związku panującą pandemią COVID-19 w 2020 r. działalność Rady Seniorów została ograniczona. Jednakże członkowie Rady aktywnie podnosili swoje kwalifikacje na warsztatach oraz szkoleniach w zakresie polityki senioralnej. W czasie trwania pandemii Rada Seniorów wystąpiła do spółdzielni mieszkaniowych i KZGM, aby na tablicach informacyjnych w budynkach mieszkalnych umieszczane były komunikaty z ważnymi telefonami dla seniorów. Ponadto, Rada aktywnie angażowała się w szycie oraz dystrybucję maseczek dla potrzebujących służb medycznych oraz seniorów.

**3. Program pn. „Babcia, dziadek i ja w Katowicach”** - program adresowany jest do: babć/dziadków z wnukami, w tym także do babć/dziadków pełniących funkcję rodzin zastępczych, mających pod swoją opieką wnuczeta w różnym wieku i na różnych etapach rozwoju psychospołecznego. W ramach programu za okazaniem specjalnej legitymacji dziadkowie z wnukami skorzystać mogli m.in. z bezpłatnych porad: psychologa, pedagoga; z darmowych/ulgowych wejść: na kąpieliska oraz lodowisko miejskie, na przedstawienia teatralne dla dzieci (w Śląskim Teatrze Lalki i Aktora „Ateneum”), do Muzeum Historii Katowic, do sali zabaw („Nibylandia”), czy chociażby Śląskiego Wesołego Miasteczka „Legendia”. W 2020 r. ze względu na panującą pandemię COVID-19 wydano zaledwie 56 legitymacji.

**4. Kluby Seniora w Katowicach** - seniorzy miasta Katowice mogą aktywnie i ciekawie spędzać czas oraz rozwijać swoje zainteresowania w działających na terenie Katowic Klubach Seniora.

W 2020 r. pomimo wprowadzonych obostrzeń w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 realizacja zaplanowanych działań miała miejsce i przyczyniła się do podniesienia oraz poprawy jakości życia mieszkańców Katowic, którzy ukończyli 60 rok życia. Wszelkie działania były prowadzone w czasie luzowania obostrzeń oraz z zachowaniem reżimu sanitarnego. W ramach pracy Klubów prowadzone były różnego rodzaju warsztaty/zajęcia np. z kucharzem nt. zdrowego żywienia, spotkania okolicznościowe np. z okazji Dnia Babci i Dziadka, Walentynek, Dnia Kobiet oraz Dnia Seniora. Przede wszystkim Kluby pełniły rolę miejsca spotkań katowickich seniorów, w których mogli oni spotkać się ze swoimi rówieśnikami na kawie, czy herbacie, wymienić się doświadczeniem, pośpiewać, zagrać w karty itp.

Dotowane przez miasto Katowice Kluby Seniora, prowadzone przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki znajdują się w Katowicach przy: ul. Witosa 17, ul. Hetmańskiej 1, ul. Panewnickiej 75, ul. Grażyńskiego 5, Al. Korfantego 84a.

Liczba osób korzystających z Klubów: 185 osób. Kwota dotacji: **61 048,00 zł.**



**5. „Koperta Życia”** – z inicjatywy Rady Seniorów Miasta Katowice realizowany był projekt pn. „Koperta Życia”, którego celem jest przekazanie służbom medycznym czy osobom udzielającym pierwszej pomocy najważniejszych informacji o stanie zdrowia seniorów. Miasto Katowice w 2020 r. w miarę zgłaszanych potrzeb systematycznie przekazywało „Koperty Życia” seniorom, a także organizacjom pozarządowym w celu ich dystrybucji wśród katowickich seniorów.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Wspieranie osób w wieku senealnym stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

**Praca socjalna**

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

**Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze**

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, z którymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zawarł stosowne umowy.

**Wykaz realizatorów usług, z którymi od 01.01.2018 r. i od 01.07.2020 r. zawarto umowy na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych:**

Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg. ostatnio obowiązującej umowy (w zł)**	Średni koszt roboczo-godz. poniesiony przez MOPS

1	Konsorcjum: HDOmedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207	Opiekuńcze część 1***	-	8 979,50	172 226, 81	19,18	-
2	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2***	-	9 748,75	190 100, 63	19,50	-
3	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3***	-	5 750,65	121 913, 78	21,20	-
4	Konsorcjum: HDOmedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze	Opiekuńcze część 4***	-	5 218,30	104 209, 45	19,97	-

	„Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207						
5	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno- Opiekuńczy Alicja Kluczna Dabrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalisty- czne opiekuńcze część 1***	-	178,50	3 655,68	20,48	-
6	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalisty- czne opiekuńcze część 2***	-	2 327,91	50 050,09	21,50	-
7	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalisty- czne opiekuńcze część 3***	-	240,50	5 170,75	21,50	-
8	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz	Specjalisty- czne opiekuńcze część 4***	-	374,38	7 412,73	19,80	-

	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16						
9	Konsorcjum: HDomedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207	Opiekuńcze część 1		49 258,12	1 127 025,79	22,88	22,88
10	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 1*****	562	50 955,06	1 166 870,89	22,90	22,90
11	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2*****	490	5 726,67	127 704,74	22,30	22,30

12	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2		50 980, 67	1 136 868, 95	22,30	22,30
13	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2*****		52 480, 66	1 233 295, 53	23,50	23,50
14	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3	410	42 196, 78	1 012 722, 72	24,00	24,00
15	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna	Opiekuńcze część 3*****		34 252, 50	804 933, 81	23,50	23,50

	i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16						
16	Konsorcjum: HDOmedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207	Opiekuńcze część 4	329	29 589, 29	700 378, 50	23,67	23,67
17	MG PARTNER Marcin Grzesiak Warszawa, ul. Włociańska 15/21	Opiekuńcze część 4*****		26 514, 61	635 024, 91	23,95	23,95
18	Konsorcjum: HDOmedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/203	Specjalisty- czne opiekuńcze część 1	23	1 061,00	25 654,98	24,18	24,18
19	Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalisty- czne opiekuńcze część 1*****		973,32	26 279,64	27,00	27,00

20	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalisty- czne opiekuńcze część 2		13 858, 81	336 769, 12	24,30	24,30
21	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalisty- czne opiekuńcze część 2*****	113	10 558, 78	256 578, 38	24,30	24,30
22	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnospra- wnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalisty- czne opiekuńcze część 3	21	1 559,93	37 906,31	24,30	24,30
23	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz	Specjalisty- czne opiekuńcze część 3*****		861,34	20 930,56	24,30	24,30

	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16						
24	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	54	2 249,84	50 846,38	22,60	22,60
25	MG PARTNER Marcin Grzesiak Warszawa, ul. Włociańska 15/21	Specjalistyczne opiekuńcze część 4*****		565,50	17 389,13	30,75	30,75
RAZEM:			2 002	406 461,37	9 371 920,25	-	-

\*W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

\*\*Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych

\*\*\* w I'20 r. zapłacono za usługi w XII'19 r.

\*\*\*\*wykonanie za I połowę I'20 r. z umowy, która została zakończona

\*\*\*\*\*nowa umowa na usługi od 01.07.2020 r.

### **Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach Programu pn. „Słonecznik”**

W 2020 r. realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu pn. „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.



<b>Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych</b>	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	18 (25)
Liczba godzin wolontariatu	640
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	14 836,05

\* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

### **Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko**

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach przy ul. Łętowskiego 6a. Spotkania grupy wsparcia odbywały się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boya Żeleńskiego 83.

W zajęciach w ramach ww. programu organizowanego przez TPPS 8 w 2020 r. uczestniczyło 63 seniorów.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2020 r. z zajęć grupy skorzystało 20 osób.

### **Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej**

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Wykaz DDPS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotacje celową na podstawie umów zawartych z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez:	Liczba miejsc Pobył/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobył/Posiłki na wynos
1	DDPS 1 ul. Czecha 2	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	50 / 20	66 / 26
2	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50 / 30	61 / 43
3	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37 / 21	39 / 31
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	45 / 30	48 / 37
5	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45 / 30	47 / 43

6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65	111 / 93
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41 / 26	54 / 35
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36 / 20	38 / 29
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25 / 20	33 / 27
<b>RAZEM:</b>			<b>427 / 262</b>	<b>497 / 364</b>

W związku z ogłoszeniem na terenie całego kraju stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii COVID-19, Dzielne Domy Pomocy Społecznej pozostawały zamknięte. W okresie od 23.03. do 10.06.2020 r., około 290 osób dziennie, korzystających do tej pory z pobytu, miało dostarczane posiłki z DDPS do domu przez Fundację Wolne Miejsce. Następnie w okresie od 26.10. do 31.12.2020 r., około 300 osób dziennie, korzystających do tej pory z pobytu, miało dostarczane posiłki z DDPS do domu przez Fundację Wolne Miejsce (około 210 osób dziennie) oraz przez Ps Sewis Non Profit Sp. z o.o. (około 90 osób dziennie). W 2020 r. wydatki wyniosły: 279 779,50 zł, w tym kwotę 25 000,00 zł pokryto z otrzymanej na ten cel darowizny, kwotę: 95 379,50 zł otrzymano w ramach refundacji ze środków PEFRON części wydatków poniesionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w związku z uruchomieniem w 2020 r. dodatkowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych na skutek ogłoszenia stanu epidemii, a kwotę: 25 401,10 zł pokryto w ramach realizacji programu pn. „Wspieraj Seniora”.

### **Mieszkanie chronione**

Mieszkanie chronione ma za zadanie udzielenie wsparcia osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej. Na terenie Katowic działają 3 mieszkania chronione wspierane, będące komórkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Mieszkanie chronione wspierane dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi. Mieszkanie to mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla 7 osób.
2. Mieszkanie chronione wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 1. Mieszkanie to mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 7 osób.
3. Mieszkanie chronione wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 2. Mieszkanie to mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 6 osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- 8 osób w mieszkaniu chronionym wspieranym dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi przy ul. Gliwickiej 74,

- 7 osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 1 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a,
- 8 osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 2 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły: **985 656,32 zł.**

### Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2020 r. MOPS przeprowadził **166** postępowań administracyjnych w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do domu pomocy społecznej, z czego:

- **68** osób skierowano do DPS na terenie Katowic (w tym **21** osób skierowano również do DPS położonych na terenie innych powiatów),
- **88** osób zostały skierowane do DPS położonych na terenie innych powiatów, w tym:
  - **39** osób do DPS dla osób w podeszłym wieku,
  - **21** osoby do DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych,
  - **14** osób do DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych,
  - **5** osób do DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
  - **1** osoba do DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
  - **8** osób do DPS dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
  - **żadna** osoba do DPS dla osób uzależnionych od alkoholu.
- **4** osobom odmówiono skierowania do DPS,
- w **27** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w DPS na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2020	Zmarło lub zrezygnowało w 2020 r.	Przyjęto w 2020 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2020 r.
DPS „PRZYSTAN” przy ul. Adamskiego 22	88	81	17	10	57	8
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	86	34	19	72	4
DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym: 83 dla mieszkańcó- w Katowic	90 w tym: 9 osób spoza gminy Katowice	39 w tym: 4 osoby spoza gminy Katowice	35 w tym: 1 osoba spoza gminy Katowice	47 w tym: 2 osoby oczekująca spoza gminy Katowice	9 w tym: 2 osoby spoza gminy Katowice
DPS na terenie	-	-	111	82	87	-

innych powiatów						
-----------------	--	--	--	--	--	--

\*w tym 1 osoba przeniesiona do DPS na terenie Katowic

Domy pomocy społecznej na terenie Katowic:

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach (stan na 31.12.2020)	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	75	5 097,02 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	80	4 664,22 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	90 w tym 9 osób spoza gminy Katowice	4 300 zł – dla mieszkańców Katowic 4 690 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy pomocy społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w DPS na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	631	17 850 907,85 zł

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach otrzymał darowiznę w wysokości: 12 000,00 zł z przeznaczeniem na zakup łóżek i łóżek polowych dla DPS „Przystań” oraz DPS „Zacisze”, a także darowiznę w wysokości: 50 000,00 zł dla DPS „Senior Residence”, która została przeznaczona m.in. na zakupy środków ochrony osobistej, maseczek, rękawiczek, środków dezynfekcyjnych do ciała oraz powierzchni, kombinezonów, dozowników łokciowych, fartuchów ochronnych, ekranów ochronnych, termometrów bezdotykowych oraz parawanów medycznych.

### ***Rodzinny Dom Pomocy Społecznej***

Zgodnie art. 52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 01.01.2020 r. wynosi: **3 221,95 zł.**

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W okresie I-XII 2020 r. z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **9** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły: **299 537,40 zł.**

## Realizacja programu pn. „Siedemdziesiąt plus” w roku 2020

W roku 2020 w Katowicach realizowany był program pn. „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2020 r., skorzystały ze świadczeń w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **2 004** osoby (m.in. w formie zasiłku celowego na: opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).
2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **890** osób, w tym: **281** osób z tytułu wieku oraz **609** osób z tytułu niepełnosprawności.
3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **734** osoby, w tym **500** osób skorzystało również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne.
4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:
  - **125** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
  - **6** osób w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
  - **19** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Liczba osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	65
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	30
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	6
4.	Osoby skierowane do prawnika - konsultacje prawne	133
5.	Osoby skierowane do psychologa	65
6.	Osoby objęte wolontariatem	19
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	56
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	71

W ramach działań programu pn. „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2020 r. poinformowano **292** osoby o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

### **Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic.**

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny, bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2020 objęto systemem **32** nowe osoby.

## **III. UDZIAŁ KATOWICKICH INSTYTUCJI KULTURY W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW**

### **1. Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”**

W Teatrze zrealizowano zadanie skierowane do Seniorów pn. „Domowy teatr cieni - Dzień Babci i Dziadka w „Ateneum”. Inne planowane projekty, skierowane do seniorów, zostały odwołane z powodu pandemii.

### **2. Galeria Sztuki Współczesnej BWA**

W ramach programu pn. „Katowicki Senior w Mieście” w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach odbyły się następujące działania: warsztaty podstaw rysunku dla seniorów, międzypokoleniowe warsztaty twórcze dla młodzieży i seniorów pt.: „Dialog gestów”, oprowadzanie dla seniorów po wystawie „Komorebi”, warsztaty plastyczno-botaniczne dla seniorów podczas trwania wystawy „Komorebi”. Znaczna część planowanych przez Galerię działań została odwołana z powodu pandemii, 1 warsztat został zrealizowany w formie on-line.

### **3. Muzeum Historii Katowic**

W 2020 r. Muzeum zaproponowało seniorom wykłady w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz wykłady zrealizowane o-line pt. „...znikł z pieniędzmi jak kamfora [...], czyli o burmistrzu Dieblu z Katowic”, „II powstanie śląskie w Katowicach”, „Tablice rejestracyjne w Stalinogrodzie”, „Gadziny, kosze, żigłoki – ozdoby stroju śląskiego”. Planowane wcześniej warsztaty zostały odwołane z powodu pandemii. Część zadań została zrealizowana w formie on-line – wydarzenia te cieszyły się znaczną popularnością wśród odbiorców.

### **4. Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach**

W 2020 r. Biblioteka zrealizowała dla seniorów następujące projekty:

- „Srebrna Książka dla Seniora” – usługa dowozu książek do domu czytelnikom starszym, chorym, niepełnosprawnym. Od sierpnia książki i audiobooki były dowożone do czytelników

specjalnym „książkobusem”. W okresie od sierpnia do grudnia odbyło się 382 wizyty, podczas których bibliotekarz dostarczył seniorom 1 900 książek i audiobooków.

- „Zdarzyło się naprawdę. Opowieści reporterskie” – spotkanie z reportażystkami Studia Reportażu i Dokumentu Polskiego Radia. Wydarzenie zorganizowane w Filii nr 3, w ramach programu „Wzmacnianie Systemu Wsparcia Osób w Wieku Senioralnym” (program aktywności lokalnej, koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach),

- „Z muzyką i smakiem poznaję świat – Włochy” – spotkanie muzyczno-edukacyjne dla seniorów, organizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Matuzalem oraz Biobazarem. Wydarzenia zorganizowane w Filii nr 3, w ramach Senioralnej Akademii Kultury, współorganizowane przez Stowarzyszenie „Matuzalem”.

- „Król Herod” – załęskie jasełka w wykonaniu seniorów ze Stowarzyszenia „Matuzalem”, przygotowane w Filii nr 3,

- „Nordic Walking dla dorosłych” – zajęcia teoretyczno-praktyczne dla miłośników marszów z kijami (w wieku 55+), zorganizowane w Filii nr 3.

Ze względu na pandemię, część planowanych na 2020 r. przedsięwzięć została odwołana, a znaczna ich część była zrealizowana w formie on-line, co spowodowało widoczny wzrost liczby uczestników.

Usługi specjalne oferowane przez Bibliotekę:

Udostępnianie literatury w formie nagrań na kasetach, płytach CD oraz w formacie Czytaka

- obsługa czytelników niewidomych i niedowidzących (Filia nr 1 z Oddziałem Książki Mówionej),

- audiobooki dostępne w filiach nr: 1, 5 Mł, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 25, 26, 28, 31, 32, 33, 35 (w językach obcych), 36.

## **5. Katowice Miasto Ogrodów - Instytucja Kultury im. K. Bochenek**

Instytucja w 2020 r. zaproponowała seniorom udział w „Akademii Doświadczenia” – cyklu warsztatów o różnorodnej tematyce. W 2020 r. zrealizowano warsztaty, zarówno on-line, jak i live, dotyczące m.in. zdrowego stylu życia, ekologii, stylistyki ubioru, florystyki.

## **6. IPIUM Silesia**

Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” w styczniu 2020 r. zrealizowała 1 koncert dla seniorów pt. „Muzyka moja miłość – Karnawał z operą i operetką”.

Z dniem 1 lutego 2020 r. Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” została połączona z Katowice Miasto Ogrodów - Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek.

## **7. Zespół Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia”**

Zespół Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia” w 2020 r. zrealizował koncerty w ramach uroczystości wręczenia jubilatom medali „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie” w Urzędzie Stanu Cywilnego.

Zespół zaplanował także koncert patriotyczny dla seniorów, który ze względu na pandemię został odwołany.

## **8. Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie”**

Instytucja w 2020 r. zrealizowała na rzecz seniorów m.in. następujące wydarzenia: Dzień Babci i Dziadka – występy i pokazy sekcji działu „Bogucice”, „Świętujemy z Naszymi Dziadkami”, okolicznościowe spotkania kół seniora działających przy dziale „Bogucice”, imprezy z cyklu „Dancing Bogucicki” i „Dancing Zawodziański” – arteterapia poprzez taniec, „Cyfrowy Senior” – kurs komputerowy dla seniorów”, „Dla Babci i Dziadka wystąpi nasza

gromadka” – przedstawienie młodzieży, Senioralna Kawiarenka Naukowa, „Dzień Seniora (na) Fest” - spotkanie integracyjne w dziale „Bogucice” połączone z koncertem Mariusza Kalagi oraz następujące zadania realizowane w ramach projektu „Działania kulturalne oraz rekreacyjne uzupełniające wsparcie w ramach programów aktywności lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego: "Cyfrowy Senior"- cykl warsztatów, Dzień Aktywnego Seniora - spotkania integracyjne przy muzyce dla Seniorów, Klub Podróżnika – spotkania z obieżyświatem, Sfilcowane Bogucice 2.0 – warsztaty rękodzielnicze, cykl spotkań „W zdrowym ciele, zdrowy duch!”.

Znaczna część z wymienionych przedsięwzięć ma charakter cykliczny, jednak ze względu na obostrzenia związane z pandemią, odbyła się tylko część planowanych wydarzeń w danym cyklu. Ponadto wiele innych wydarzeń (spotkania okolicznościowe, dancingi, zajęcia z nauki języka angielskiego, spotkania Senioralnej Kawiarenki Naukowej, wycieczki dla seniorów) – zostało odwołanych lub zrealizowanych on-line (cieszyły się znaczną popularnością wśród odbiorców), a Ogólnopolski Dzień Seniora został zastąpiony cyklem warsztatów „W zdrowym ciele zdrowych duch”.

### **9. Miejski Dom Kultury „Południe”**

W 2020 r. MDK „Południe” w Katowicach zaproponował seniorom następujące zajęcia: spotkania Klubów Seniora, spotkania „Grupy wsparcia”, „Potańcówki dla seniorów”, spotkania Klubu Aktywnego Seniora „Każdy może” – zajęcia multidyscyplinarne dla seniorów, zajęcia z tańca latynoamerykańskiego dla seniorów, klub brydżowy „Impas” dla seniorów, korepetycje komputerowe dla seniorów, koło gry w Scrabble dla seniorów, gimnastyka dla seniorów, „Kawowy five” – spotkania integracyjne dla seniorów, Dzień Kobiet dla seniorów, marsze nordic walking dla seniorów, „Aktywny senior” – zajęcia ruchowe dla seniorów (joga, gimnastyka).

W związku z sytuacją epidemiologiczną zajęcia odbywały się przede wszystkim w okresie styczeń – marzec 2020 r..

### **10. Miejski Dom Kultury „Ligota”**

MDK „Ligota” zrealizował w 2020 r. następujące programy, przeznaczone dla seniorów: „Pora dla Seniora” (zajęcia plastyczne oraz rękodzieła artystycznego), „Śpiewaj razem z nami” (uczestnicy poznają zasady stosowane w śpiewie, różne gatunki muzyki, biografie wybitnych wokalistów, uczą się śpiewać).

Liczba zrealizowanych zajęć została ograniczona ze względu na pandemię.

### **11. Miejski Dom Kultury „Szopienice - Giszowiec”**

Seniorzy, korzystający z oferty Miejskiego Domu Kultury, mogli korzystać z zajęć organizowanych przez instytucję oraz spotkań w ramach Klubów Seniora. W pierwszym kwartale roku odbyły się również wydarzenia wpisane w projekt *Szopki – Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego*.

Z powodu pandemii znaczna część przedsięwzięć musiała zostać odwołana (m.in. warsztaty i zajęcia stałe, np. warsztaty wielkanocne i bożonarodzeniowe, zajęcia z języka angielskiego dla seniorów, zajęcia plastyczne dla seniorów, gimnastyka i joga dla seniorów), a spotkania Klubów Seniora zostały zawieszane. Nie odbyły się także bale z okazji Dnia Seniora, czy spotkania jubileuszowe Klubu Seniora „Giszowiec 1955”.

### **12. Miejski Dom Kultury „Koszutka”**

W 2020 r. instytucja zaproponowała seniorom udział w następujących przedsięwzięciach:

- „Świetlica Mieszkańców Koszutki” – podczas spotkań przy kawie lub herbacie prowadzone były m.in. bezpłatne zajęcia j. angielskiego, warsztaty rękodzielnicze, aktywności kulturalne,



towarzyskie i integracyjne przeciwdziałające wykluczeniom społecznym. Z uwagi na pandemię koronawirusa spotkania od marca zostały zawieszono,

- „Z dedykacją dla Seniorów” – w marcu odbył się koncert pt. „Historia muzyki na wesoło”,
- recital w wykonaniu Dariusza Niebudka,
- zajęcia hobbystyczne: „Seniorze do dzieła” - warsztaty twórcze dla seniorów (w Miejskim Domu Kultury „Koszutka” odbyły się jedne warsztaty w marcu z tworzenia witraży), Senior na macie/Fitness dla Pań 50+, warsztaty malarstwa i rysunku (w czasie trwania pandemii zajęcia te były prowadzone on-line), „Poranna gimnastyka dla seniorów” (w czasie pandemii koronawirusa zajęcia zostały zawieszono), grupa malarska FILAR (w czasie trwania pandemii koronawirusa zajęcia zostały zawieszono), SENIOR GYMSESSION – wydarzenie zorganizowane w amfiteatrze Domu Kultury.

#### **IV. UDZIAŁ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW**

Informacja dotycząca udziału seniorów na obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Katowicach.

- Podlesie – Ośrodek Sportowy „Podlesianka” - 69 osób,
- Ligota - „ORW Zadole” – 1 322 osoby,
- Brynów – „ORW Rolna” – 84 osoby,
- Załęże – „ORW Bugla”- 31 osób,
- Welnowiec-Józefowiec - Hala Sportowa Józefowska: 27 osób,
- Zawodzie – OS „Słowian” – 225 osób,
- Dąbrówka Mała – OS „Hetman” – 24 osoby,
- Szopienice – OS „Szopienice” - 2 osoby,
- Ośrodek Tenisowy – 5 982 osoby.

#### **V. UDZIAŁ UNIwersYTETÓW TRZECIEGO WIEKU**

Dotacja udzielona Uniwersytetowi Śląskiemu w 2020 r. w wysokości: 30 000,00 zł z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Oferta edukacyjna UTW jest bardzo bogata. Oprócz wykładów o tematyce ogólnej prowadzi się zajęcia z historii sztuki, historii Kościoła, historii Śląska, psychologii, a także lektoraty z języków obcych (angielski, niemiecki, francuski, hiszpański, włoski).

Ponadto, w ramach zajęć ruchowych organizowana jest gimnastyka klasyczna, gimnastyka rehabilitacyjna, gimnastyka przy muzyce, zumba, body balance, tańce europejskie, pilates, joga. Co roku odbywają się również zajęcia komputerowe dla początkujących i zaawansowanych oraz kursy tematyczne. W 2020 r. przez pandemię zajęcia Uniwersytetu Trzeciego Wieku ograniczone zostały do wykładów w formie filmów z tematyki ogólnej, historii sztuki oraz psychologii. Uruchomiony został telefon wsparcia komputerowego dla słuchaczy oraz język angielski i hiszpański, również w formie on-line.

Z oferty edukacyjnej skorzystało w 2020 r. 600 słuchaczy, a dotacja została rozliczona w wysokości: **28 972,65 zł.**

## VI. SKUTKI FINANSOWE DLA BUDŻETU MIASTA

Jednostka	Zadanie	Kwota w 2020 r.
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z organizacjami pozarządowymi	„Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatanatów i osób represjonowanych”	766 074,99 zł <i>w tym: 39 600,00 zł dotacja z ŚUW na Klub Senior+</i>
	„Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia mających na celu utrzymanie i poprawę zdrowia mieszkańców oraz związanej z nim jakości życia”	43 672,51 zł
	Dzienne Domy Pomocy Społecznej	4 496 202,00 zł
	Dom Pomocy Społecznej „Senior Residence” (Katowice, ul. Pijarska 4)	2 516 868,35 zł <i>dotacja COVID-19 – 156 522,50 zł</i>
		<b>RAZEM: 7 822 817,85 zł</b>
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z podmiotami wykonującymi działalność lecniczą	Profilaktyka i promocja zdrowia dla osób starszych w ramach „Programu profilaktyki i promocji zdrowia dla miasta Katowice na lata 2014 – 2020”	<b>113 951,50 zł</b>
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z Telewizją TVS	Cykl programów z serii „Srebrne Katowice”	<b>27 675,00 zł</b>
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach	Plakaty, ulotki o tematyce senioralnej	<b>3 794,55 zł</b>
Dom Pomocy Społecznej „Przystań”, Katowice, ul. Adamskiego 22	Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	<b>5 927 801,08 zł</b>
Dom Pomocy Społecznej „Zacisze”, Katowice, ul. Traktorzystów 42	Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku	<b>5 769 597,49 zł</b>
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Katowice, ul. Jagiellońska 17	Program grupa wsparcia „Radość życia – Wszystko mogę”	15 463,08 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	9 371 920,25 zł
	Usługi w mieszkaniach chronionych,	985 656,32 zł
	Oplaty za pobyt w domach pomocy społecznej na terenie innej gminy	17 850 907,85 zł
	Usługi w Rodzinnym Domu Pomocy Społecznej	299 537,40 zł
	Paczki świąteczne dla seniorów	19 524,11 zł
	Usługi robienia zakupów osobom starszym oraz przygotowania paczek wraz z dowozem	29 958,00 zł (paczki - 25 278,00 zł zakupy 4 680,00 zł)
	Program „Wspieraj Seniora”, w tym:	

	- usługa robienia zakupów, - przygotowywanie posiłków w postaci zupy i drugiego dania wraz z dowozem do miejsca zamieszkania, - dostarczanie posiłków z DDPS do domów osób korzystających wcześniej z pobytu w DDPS	2 656,80 zł 7 848,00 zł 25 401,10 zł
	Przygotowanie posiłków w postaci zupy i drugiego dania wraz z dowozem do miejsca zamieszkania	20 460,00 zł
	Dostarczenie posiłków z DDPS do domów osób korzystających wcześniej z pobytu w DDPS	254 378,40 zł, w tym: 25 000,00 zł z darowizny i 95 379,50 zł Moduł IV PFRON
	Realizacja zadania dla seniorów z Budżetu Obywatelskiego	57 510,41 zł
	Realizacja inicjatywy lokalnej na rzecz seniorów	6 000,00 zł
	Realizacja 30 odcinków „Srebrnych Katowic”	184 500,00 zł
		<b>RAZEM: 29 131 721,72 zł</b>
Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice	Dotacja dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wiek, działania skierowane do seniorów miasta Katowice	<b>28 972,65 zł</b>
Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice	Działania skierowane do seniorów miasta Katowice	<b>154 070,22 zł</b>
<b>OGÓLEM:</b>		<b>48 980 402,06 zł</b>

#### VII. REALIZATORZY PROGRAMU W 2020 ROKU.

- Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice,
- Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice,
- Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach,
- instytucje kultury miasta Katowice,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach,
- Rada Seniorów Miasta Katowice,
- Domy Pomocy Społecznej,
- Dzielne Domy Pomocy Społecznej,
- Uniwersytety Trzeciego Wiek,
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz seniorów.

#### VIII. WSKAŹNIKI

1. Liczba działających Klubów Seniora w mieście Katowice dofinansowanych w formie dotacji z budżetu miasta Katowice – 6.
2. Liczba miejsc w Klubach Seniora – 198.

3. Liczba uczestników w Klubach Seniora – 367.
4. Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia np. z Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnych Domów Pomocy Społecznej, Dziennych Domów Pomocy Społecznej, mieszkań chronionych – 949.
5. Liczba wydanych kart programu pn. „Aktywni Seniorzy” – 859.
6. Liczba realizowanych projektów dla seniorów przez organizacje pozarządowe – 33.
7. Liczba osób biorących udział w zajęciach sportowych dla seniorów – 8 584.
8. Liczba osób korzystających z programów profilaktycznych – 2 390.
9. Liczba osób, które skorzystały z oferty edukacyjnej – 600.
10. Liczba imprez, wydarzeń kulturalnych, w których biorą udział seniorzy – 719.
11. Liczba seniorów uczestniczących w poszczególnych propozycjach kulturalnych – 22 698.
12. Liczba uczestników Uniwersytetów Trzeciego Wiek w danym roku – 600.

## IX. PODSUMOWANIE.

Głównym celem wspierania seniorów jest tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej osób starszych, które w związku z wyżym demograficznym lat 50 wchodzi lub w najbliższej przyszłości będą wchodzić w wiek 60+, a kończąc aktywność zawodową pozostają nadal w dobrej kondycji psychofizycznej, mają potencjał, kwalifikacje, życiowe doświadczenie i czas wolny, który można i należy zagospodarować dzięki tworzeniu odpowiedniej oferty aktywności społecznej. Aktywność jest jednym z niezbędnych warunków starzenia się w zdrowiu. Dużą rolę w tym procesie odgrywa także współpraca i integracja międzypokoleniowa.

Osoby, które ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność wymagają opieki, mogą otrzymać na terenie Katowic bogate, zróżnicowane i dopasowane do ich indywidualnych potrzeb wsparcie. Oferta wsparcia pozwalała na wspieranie zarówno samych seniorów (w miejscu ich zamieszkania, jak i w oparciu o zasoby instytucjonalne, w tym usługi opiekuńcze, oferty Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej czy Mieszkań Chronionych), jak i osób w ich otoczeniu.

Akcent w pracy z seniorami położony był na optymalne wykorzystanie ich zasobów i potencjału własnego, pobudzanie aktywności, edukowanie w zakresie wykorzystywania posiadanych możliwości, uprawnień. Równolegle stale rozwijana była współpraca międzysektorowa pozwalająca na stałe wzbogacanie oferty pomocowej dla seniorów. Miasto Katowice, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, dbają by wsparcie dla seniorów stanowiło odpowiedź na ich potrzeby, pozwalało na optymalne wykorzystanie potencjału organizacji i instytucji funkcjonujących na terenie miasta na rzecz wsparcia seniorów.

Rok 2020 r. był niewątpliwie trudnym rokiem z uwagi na panującą zarówno w naszym kraju, jak i na całym świecie epidemię związaną z rozprzestrzenieniem się COVID-19, a co za tym idzie ograniczeniem przez większą część roku różnych dziedzin życia społecznego, działalności obiektów sportowych (basenów, siłowni, stadionów), instytucji kulturalnych (kin, muzeów, teatrów), czy chociażby galerii handlowych w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo nas wszystkich. Panująca sytuacja odbiła się również na realizowanych na terenie Katowic programach społecznych, jednakże w czasie luzowania obostrzeń miasto Katowice realizowało działania senioralne, w tym wprowadziło nowe projekty odpowiadające na ich potrzeby, tj. np. programy: „Złota Rączka dla Seniora”, „Srebrna Książka”, czy chociażby „Srebrny Telefon dla Katowickich Seniorów”.

Dodatkowo, w tym trudnym dla nas wszystkich czasie katowiccy seniorzy mogli liczyć na kompleksowe wsparcie w postaci: usługi robienia zakupów, przygotowania posiłków wraz

z ich dowozem do miejsca zamieszkania, dostarczania posiłków z Dziennych Domów Pomocy Społecznej do domów osób korzystających wcześniej z pobytu w placówce itp. usług.

Biorąc pod uwagę powyższe, miasto Katowice rekomenduje dalszy rozwój dotychczas realizowanych działań nakierowanych na wspieranie mieszkańców Katowic będących w wieku senioralnym.